

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Όμιλος ΕΤΕ

Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
Περίοδου από 1 Ιανουαρίου έως 31 Μαρτίου 2019

Μάιος 2019

Πίνακας Περιεχομένων

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	3
Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	4
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	5
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων – Όμιλος.....	6
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	7
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες.....	8
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	9
2.1 Βάση παρουσίασης.....	9
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	9
2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.	10
2.4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	12
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Τομείς δραστηριότητας.....	13
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων.....	15
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Κόστος αναδιάρθρωσης.....	16
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Φόροι.....	16
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή	17
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	17
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.....	17
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	19
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	22
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Υποχρεώσεις προς πελάτες	22
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.....	22
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις	22
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & Ίδιες μετοχές.....	24
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	25
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	25
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Κεφαλαιακή επάρκεια.....	26
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού.....	28
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών.....	32
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Ενοποιούμενες Εταιρείες	33
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού	34
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019	34

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

31 Μαρτίου 2019

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος	
		31.03.2019	31.12.2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες		2.570	5.138
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων		3.072	2.587
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	8	613	4.519
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		4.312	3.791
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	9	30.057	30.134
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	8	8.510	4.440
Ακίνητα επενδύσεων		127	1.016
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		8	8
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία		145	150
Ενσώματα πάγια στοιχεία		522	1.046
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους		4.910	4.909
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		365	359
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		1.823	1.777
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	10	7.183	5.221
Σύνολο ενεργητικού		64.217	65.095
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	11	5.743	7.667
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		2.596	2.131
Υποχρεώσεις προς πελάτες	12	42.500	43.027
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	13	957	1.146
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις		6	268
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους		10	14
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό		237	239
Φόρος εισοδήματος		5	9
Λοιπά στοιχεία παθητικού		1.453	864
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	10	4.936	4.092
Σύνολο παθητικού		58.443	59.457
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	15	2.744	2.744
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	15	13.866	13.866
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον		(11.491)	(11.570)
Ποσά αναγνωρισμένα απευθείας στα ίδια κεφάλαια σχετιζόμενα με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	10	(41)	(78)
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		5.078	4.962
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		696	676
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		5.774	5.638
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		64.217	65.095

Αθήνα, 14 Μαΐου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε 31 Μαρτίου 2019

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος	
		Από 1.1. έως 31.03.2019	31.03.2018
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		347	343
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(57)	(53)
Καθαρά έσοδα από τόκους		290	290
Έσοδα προμηθειών		80	77
Έξοδα προμηθειών		(21)	(17)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες		59	60
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		122	36
Καθαρά λουπά έσοδα / (έξοδα)		(21)	(25)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		450	361
Δαπάνες προσωπικού		(132)	(139)
Γενικά διοικητικά και λουπά λειτουργικά έξοδα		(50)	(58)
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων		(23)	(18)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	4	(110)	(118)
Κόστος αναδιάρθρωσης	5	(101)	-
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων		34	28
Φόροι	6	(4)	(3)
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		30	25
Διακοπήσεις δραστηριότητες			
Κέρδη/(ζημίες) από διακοπήσεις δραστηριότητες	10	21	19
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου		51	44
Αναλογούντα σε:			
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		10	10
Μετόχους της Τράπεζας		41	34
Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	€0,02	€0,02
Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπήσεις δραστηριότητες	7	€0,04	€0,04

Αθήνα, 14 Μαΐου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την περίοδο που έληξε 31 Μαρτίου 2019

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος	
		Από 1.1. έως 31.03.2019	31.03.2018
Κέρδη/(ζημιές) περιόδου		51	44
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):			
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:			
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ"), μετά από φόρους		52	(20)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		5	(7)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών, μετά από φόρους		-	(1)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα		57	(28)
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:			
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρώμενες στην ΕΑΜΛΣΕ, μετά από φόρους		13	2
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα		13	2
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	16	70	(26)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου		121	18
Αναλογούντα σε:			
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		10	10
Μετόχους της Τράπεζας		111	8

Αθήνα, 14 Μαΐου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος για την περίοδο που έληξε 31 Μαρτίου 2019

Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας

Έκατ. €	Μετοχικό	Διαφορά από	Ίδιες	Αξιόγραφα στην	Αποθεματικό	Αντιτάθμιση	Αντιτάθμιση	Προγράμματα	Λοιπά	Σύνολο	Μη ελέγχουσες	Σύνολο
	Κεφάλαιο	έκδοση μετοχών							αποθεματικά			
	Κοινές μετοχές	Κοινές μετοχές	μετοχές	ΕΑΜΛΣΕ	συναλ/κών	καθαρής	ταμειακών	καθορισμένων	εις νέων		συμμετοχές	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	2.744	13.866	-	160	13	(119)	-	(165)	(9.803)	6.696	683	7.379
Επίδραση Δ.Π.Χ.Α. 9	-	-	-	43	-	-	-	-	(1.590)	(1.547)	-	(1.547)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 μετά από την επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 9	2.744	13.866	-	203	13	(119)	-	(165)	(11.393)	5.149	683	5.832
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(18)	(7)	-	(1)	-	-	(26)	-	(26)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	34	34	10	44
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(18)	(7)	-	(1)	-	34	8	10	18
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2
Υπόλοιπο την 31 Μαρτίου 2018	2.744	13.866	-	185	6	(119)	(1)	(165)	(11.357)	5.159	693	5.852
Κινήσεις μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2018	-	-	-	(95)	6	-	1	3	(112)	(197)	(17)	(214)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 1η Ιανουαρίου 2019	2.744	13.866	-	90	12	(119)	-	(162)	(11.469)	4.962	676	5.638
Επίδραση Δ.Π.Χ.Α. 16	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	4
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019 μετά από την επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 16	2.744	13.866	-	90	12	(119)	-	(162)	(11.465)	4.966	676	5.642
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	65	5	-	-	-	-	70	-	70
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	41	41	10	51
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	65	5	-	-	-	41	111	10	121
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	10	11
Υπόλοιπο την 31 Μαρτίου 2019	2.744	13.866	-	155	17	(119)	-	(162)	(11.423)	5.078	696	5.774

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για την περίοδο που έληξε 31 Μαρτίου 2019

Εκατ. €	Όμιλος	
	31.03.2019	31.03.2018
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων		
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων	58	46
Προσαρμογές για:		
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:	110	158
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	27	22
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδυτικού χαρτοφυλακίου, δανείων & απαιτήσεων και δανειακών υποχρεώσεων	(6)	1
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	187	130
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	3	3
Αποτέλεσμα από αντιστάθμιση κινδύνου εύλογης αξίας	1	1
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	(1)	1
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση αξιογράφων επενδύσεων	(49)	(13)
Δεδουλευμένοι τόκοι χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και αποτελέσματα από επαναγορά πιστωτικών τίτλων	11	9
Προσαρμογές αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(66)	-
Λοιπές μη ταμειακές λειτουργικές ροές	3	4
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:	(786)	1.197
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	(2)	166
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	(722)	58
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	683	559
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ενεργητικού	(513)	122
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(184)	260
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(48)	32
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:	(1.537)	(24)
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(1.924)	187
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(526)	30
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παθητικού	453	(35)
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	(12)	(4)
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	50	31
Φόρος εισοδήματος που (καταβλήθηκε)/εισπράχθηκε	(11)	(21)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	433	(212)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(2.155)	1.377
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων		
Απόκτηση θυγατρικών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων που αποκτήθηκαν	(8)	-
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(18)	(23)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	1	-
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(3.477)	(1.402)
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	2.496	1.875
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(1.006)	450
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων		
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	255	79
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και προνομιούχων τίτλων	(54)	(55)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	7	8
Αγορά ιδίων μετοχών	(7)	(8)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	201	24
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	(2)	-
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	(2.962)	1.851
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	6.453	2.516
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	3.491	4.367

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες

Η **Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.** (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, Αθήνα, (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.ntbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 179 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων, χρηματιστηριακές, επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες διεθνώς. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Νοτιανατολική Ευρώπη στην οποία περιλαμβάνονται η Ρουμανία και η Βόρεια Μακεδονία, στην Κύπρο, στη Μάλτα και στην Αίγυπτο.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, είναι η εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

(Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Κώστας Π. Μιχαηλίδης

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Πάυλος Κ. Μυλωνάς

Εκτελεστικά Μέλη

Παναγιώτης Α. Δασμάνογλου

Δημήτριος Ν. Καποτόπουλος⁽¹⁾

Μη Εκτελεστικά Μέλη

Ιωάννης Γ. Ζωγραφάκης

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη

Χάρης Α. Μάκκας

Eva Cederbalk

Claude Edgar L.G. Piret

Andrew J. McIntyre

John P.J. McCormick

Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Περικλής Φ. Δρούγκας

⁽¹⁾ Την 24 Ιανουαρίου 2019, ο κ. Δημήτριος Ν. Καποτόπουλος εξελέγη ως εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος εκτελεστικού μέλους κ. Δημήτριου Γ. Δημόπουλου.

Όλα τα μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 3 έτη και με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει με την ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων το 2021.

Οι παρούσες ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 14 Μαΐου 2019.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι συνοπτικές ενδιάμεσες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την περίοδο που έληξε την 31 Μαρτίου 2019 (οι «ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Δ.Λ.Π. 34 «Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις». Οι ενδιάμεσες αυτές χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν επιλεγμένες επεξηγηματικές σημειώσεις και όχι όλη την πληροφόρηση που απαιτείται στην περίπτωση σύνταξης πλήρων ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Συνεπώς, οι ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να αναγνωστούν σε συνδυασμό με τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν είναι σε συμφωνία με αυτές της προηγούμενης χρήσης και της αντίστοιχης ενδιάμεσης περιόδου, εκτός από αυτές που αφορούν σε νέα πρότυπα και τροποποιήσεις, όπως αναφέρονται κατωτέρω.

Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε εκατ. Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά). Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναπροσαρμόστηκαν για να συμβαδίζουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Οι ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λυτών συνολικών εσόδων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και όλα τα συμβόλαια παραγώγων, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Ρευστότητα

Την 31 Μαρτίου 2019, η χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») ανήλθε σε €2,25 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €2,25 δισ.). Επιπρόσθετα, την 31 Μαρτίου 2019, η Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις επαναγοράς ομολόγων με άλλους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς εξωτερικού (geros) ύψους €2,2 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €10,1 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας από το Ευρωσύστημα.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 31 Μαρτίου 2019, ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 («CET1») διαμορφώθηκε σε 15,7%, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 13,75% για το 2019 (βλ. Σημείωση 18).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα επιταχύνθηκε το 2018, με την αύξηση των καθαρών εξαγωγών και την ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) αυξήθηκε κατά 1,9% σε ετήσια βάση το 2018, καταγράφοντας τον ισχυρότερο ρυθμό σε 11 χρόνια, ενώ οι εκτιμήσεις του επίσημου τομέα (μέσος όρος των προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ) προβλέπουν περαιτέρω επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ σε 2,3% το 2019 και 2,2% σε ετήσια βάση το 2020, παρά την επιβράδυνση της οικονομίας στη ζώνη του ευρώ κατά την ίδια περίοδο. Τα τελευταία στοιχεία ενός σημαντικού αριθμού δεικτών συγκυρίας και οικονομικού κλίματος υποδηλώνουν ότι αυτή η δυναμική διατηρείται τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2019.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Τρίτου Προγράμματος, η δημοσίευση των δύο πρώτων εκθέσεων αξιολόγησης της προόδου της χώρας υπό το Πλαίσιο Ενισχυμένης Εποπτείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και η συσώρευση ενός σημαντικού ταμειακού αποθέματος από το ελληνικό κράτος, το οποίο καλύπτει τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ελληνικού Δημοσίου για περισσότερα από 4 έτη, συνέβαλαν στην περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος. Στο πεδίο των δημοσίων οικονομικών, η Ελλάδα υπερέβη τους δημοσιονομικούς της στόχους για τρίτο συνεχές έτος το 2018, με το πρωτογενές πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης να ανέρχεται στο 4,3% του ΑΕΠ, υπερβαίνοντας κατά 0,8% το στόχο του 3,5% του ΑΕΠ. Αξίζει να σημειωθεί πως η υπεραπόδοση αυτή είναι κατά 0,3% του ΑΕΠ υψηλότερη από την αξία των αναπτυξιακών μέτρων που εφαρμόζονται κατά το 2019 (0,5% του ΑΕΠ). Αυτή η μικρή δημοσιονομική χαλάρωση, σε συνδυασμό με το θετικό οικονομικό κλίμα, αναμένεται να στηρίξουν την εγχώρια ζήτηση, καθώς και τον κύκλο εργασιών των ελληνικών επιχειρήσεων στην εγχώρια αγορά το 2019.

Ωστόσο, ο ρυθμός βελτίωσης των συνθηκών ρευστότητας και η ενίσχυση της χρηματοοικονομικής θέσης του ιδιωτικού τομέα παραμένουν πολύ αδύναμα, όπως και οι επενδυτικές δαπάνες (-12,0% ετησίως το 2018), οι οποίες συνεχίζουν να εμφανίζουν υψηλή εξάρτηση από τις δημόσιες επενδύσεις. Επιπλέον, παρά τη σημαντική πρόοδο, οι οικονομικές επιδόσεις της Ελλάδας και οι αποτιμήσεις των χρηματοοικονομικών στοιχείων – που ανέκαμψαν αισθητά το πρώτο 4μηνο του 2019 – παραμένουν ευάλωτες στην επιβράδυνση της οικονομίας στην Ευρωζώνη και την αυξημένη μεταβλητότητα στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές. Παράλληλα, η δεύτερη έκθεση αξιολόγησης της προόδου της χώρας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπό το Πλαίσιο Ενισχυμένης Εποπτείας, όπως επίσης η αντίστοιχη πρώτη έκθεση επισκόπησης της πορείας της ελληνικής οικονομίας εκτός προγραμμάτων στήριξης από το ΔΝΤ, περιλαμβάνουν ορισμένες επισημάνσεις που αφορούν τη δημοσιονομική σταθερότητα και ανταγωνιστικότητα μεσοπρόθεσμα και

συστήνουν τη διερεύνηση και αξιοποίηση όλων των δυνητικών λύσεων με σκοπό την ταχύτερη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, ώστε να ενισχυθεί η οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας τα επόμενα χρόνια.

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για την Τράπεζα δεν τίθεται θέμα συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη (α) τη χαμηλή χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και την τρέχουσα πρόσβαση στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά πλεονάσματα εγγυήσεων (β) τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου κατά την 31 Μαρτίου 2019, οι οποίοι υπερβαίνουν τους ελάχιστους δείκτες Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων και (γ) τις πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με την ελληνική οικονομία και τις τελευταίες εκτιμήσεις σχετικά με τους μακροοικονομικούς δείκτες όπως αναφέρεται ανωτέρω.

2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.

Νέα ΔΠΧΑ, τροποποιήσεις και διερμηνείες που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019

Νέα ΔΠΧΑ

-ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (σε ισχύ για χρήσεις που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019). Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά τις σχετικές οδηγίες περί μισθώσεων που περιλαμβάνονται στο ΔΛΠ 17 *Μισθώσεις*, ΕΔΔΠΧΑ 4 *Προσδιορισμός του εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση*, ΜΕΔ-15 *Λειτουργικές μισθώσεις – Κίνητρα* και ΜΕΔ-27 *Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται το νομικό τύπο μιας μίσθωσης* και καθορίζει αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των συμβάσεων μίσθωσης, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν σχετικές πληροφορίες που απεικονίζουν με ακρίβεια αυτές τις συναλλαγές.

Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο λογιστικό μοντέλο μίσθωσης για τους μισθωτές. Ένας μισθωτής αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης (ΔΧ) ως περιουσιακό στοιχείο, το οποίο αντιπροσωπεύει το δικαίωμα του να χρησιμοποιεί το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο και μια υποχρέωση μίσθωσης η οποία αντιπροσωπεύει την υποχρέωσή του να καταβάλλει μισθώματα. Η υποχρέωση μίσθωσης, αρχικά, επιμετρύεται στην παρούσα αξία των μελλοντικών πληρωμών των μισθωμάτων, προεξοφλημένων με τη χρήση ενός επιτόκιου που εμπεριέχεται στη μίσθωση ή στην περίπτωση που αυτό το επιτόκιο δεν μπορεί να προσδιοριστεί εύκολα, με το επιτόκιο δανεισμού του μισθωτή (IBR). Το ΔΧ αρχικά επιμετρύεται στην αξία της υποχρέωσης μίσθωσης.

Μεταγενέστερα, το ΔΧ αποσβένεται στη διάρκεια της μίσθωσης και η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετρύεται στο αποσβεσμένο κόστος. Το έξοδο λειτουργικής μίσθωσης που αναγνωρίζεται σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από το έξοδο της απόσβεσης του ΔΧ και από το έξοδο τόκου που προέρχεται από την αναστροφή της προεξόφλησης της υποχρέωσης μίσθωσης. Η αλλαγή στην παρουσίαση των εξόδων λειτουργικής μίσθωσης θα έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες και την αντίστοιχη μείωση των ταμειακών ροών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Η λογιστική αντιμετώπιση από την πλευρά του εκμισθωτή παραμένει ίδια με το τρέχον πρότυπο – δηλαδή οι εκμισθωτές εξακολουθούν να κατατάσσουν τις μισθώσεις ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές χρησιμοποιώντας τα ίδια κριτήρια ταξινόμησης με του ΔΛΠ 17.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι Εκμισθωτής

Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις χρηματοδοτικές μισθώσεις του Ομίλου ή στις μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι Μισθωτής

Ο Όμιλος εφάρμοσε την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση, όπου το ΔΧ είναι ίσο με την υποχρέωση της μίσθωσης κατά την υιοθέτηση του νέου προτύπου και δεν θα αναμορφώσει τα συγκριτικά στοιχεία. Ο Όμιλος εφάρμοσε την πρακτική μέθοδο και εξαίρεσε, κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16, τον ορισμό της μίσθωσης και δεν επαναξιολόγησε εάν μία σύμβαση είναι ή περιέχει μίσθωση. Ως εκ τούτου, κατά την ημερομηνία μετάβασης (δηλαδή την 1η Ιανουαρίου 2019), ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΠ 16 μόνο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί ως μισθώσεις βάσει του ΔΛΠ 17 και της Διερμηνείας ΕΔΔΠΧΑ 4.

Ο Όμιλος επέλεξε να κάνει χρήση της εξαίρεσης αναγνώρισης που παρέχεται για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις μικρής αξίας, για τις οποίες οι πληρωμές μίσθωσης αναγνωρίζονται ως λειτουργικά έξοδα, σε σταθερή βάση, στη διάρκεια της μίσθωσης.

Η σημαντικότερη εκτίμηση που χρησιμοποιήθηκε για την επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης αφορά το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των μισθωμάτων στην παρούσα τους αξία από την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής και θεωρείται σημαντική λογιστική εκτίμηση.

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος είχε μη ακυρώσιμες δεσμεύσεις λειτουργικής μίσθωσης ύψους €196 εκατ. Δεδομένου ότι οι περισσότερες από αυτές τις ρυθμίσεις αφορούν μισθώσεις, εκτός από βραχυπρόθεσμες και μικρής αξίας μισθώσεις, το ΔΠΧΠ 16 αύξησε τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τα κέρδη εις νέον του Ομίλου κατά €136 εκατ., €132 εκατ. και €4 εκατ. αντίστοιχα, την 1 Ιανουαρίου 2019. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επίδραση από την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, στη Σημείωση 23.

Τα ΔΧ και οι υποχρεώσεις μίσθωσης περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Ενσώματα πάγια στοιχεία» και «Λοιπά στοιχεία παθητικού» αντίστοιχα.

Τροποποιήσεις και διερμηνείες

Οι παρακάτω τροποποιήσεις και διερμηνείες εφαρμόστηκαν από τον Όμιλο, χωρίς ωστόσο να έχουν σημαντική επίδραση στις ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

-ΔΠΧΑ 4 (Τροποποίηση) Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» με το ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια». Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα παρά στην κατάσταση αποτελεσμάτων, τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει την αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του ΔΠΧΑ 9 για τη θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία, Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών (Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.), όπως επιτρέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/1988 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από την 1η Ιανουαρίου 2018 την 1 Ιανουαρίου 2021, ημερομηνία υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 17 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια. Στη συνεδρίαση της 14 Νοεμβρίου 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αποφάσισε προσωρινά να παρατείνει την αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του ΔΠΧΑ 9 κατά ένα έτος, έτσι οι ασφαλιστικές εταιρείες υποχρεούνται να εφαρμόσουν το ΔΠΧΑ 9 για τις ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022.

Την 31 Μαρτίου 2019, η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπείσα δραστηριότητα και συνέχισε να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39 μετά την 1η Ιανουαρίου 2019.

-Διερμηνεία 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Η διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του αναβαλλόμενου και του τρέχοντος φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Η διερμηνεία 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, των φορολογικών κερδών και φορολογικών ζημιών και των φορολογικών συντελεστών.

-ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών.

-Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2015-2017 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB).

ΔΠΧΑ 3 – Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί πως μια οντότητα επαναεπιμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 - Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί πως μια οντότητα δεν επαναεπιμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 – Παρέχεται η διευκρίνιση ότι μια οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 – Διευκρινίζεται ότι μια οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

-ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) Δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά). Οι τροποποιήσεις παρέχουν τη δυνατότητα στις εταιρείες να επιμετρούν συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και εμπεριέχουν καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης, στο αποσβεσμένο κόστος ή σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων αν πληρείται συγκεκριμένος όρος, αντί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

-ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στην οποία δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Νέα ΔΠΧΑ, τροποποιήσεις και διερμηνείες σε υπάρχοντα πρότυπα που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2019

Νέα πρότυπα

-ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Την 14 Νοεμβρίου 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αποφάσισε προσωρινά να παρατείνει την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 κατά ένα έτος έως την περίοδο που αρχίζει την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου και σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες που αντιπροσωπεύουν ακριβοδίκαια τα συμβόλαια

αυτά. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε. Ο Όμιλος είναι σε διαδικασία υλοποίησης του ΔΠΧΑ 17. Η πρακτική του κλάδου και η ερμηνεία του προτύπου αναπτύσσονται και ενδέχεται να υπάρξουν αλλαγές στο πρότυπο, επομένως η πιθανή επίδραση της εφαρμογής του παραμένει αβέβαιη.

Τροποποιήσεις και διερμηνείες που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2019

Ορισμός Επιχειρηματικής Οντότητας - Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 3 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Το IASB εξέδωσε τροποποιήσεις για την έννοια της επιχειρηματικής οντότητας στο ΔΠΧΑ 3 – *Συνένωση Επιχειρήσεων* να βοηθήσει τις εταιρείες να καθορίσουν εάν ένα σύνολο αποκτώμενων δραστηριοτήτων και περιουσιακών στοιχείων αποτελούν μία Επιχειρηματική Οντότητα ή όχι. Καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για τον ορισμό της Επιχειρηματικής Οντότητας, αφαιρείται η απαίτηση της αξιολόγησης για το εάν οι αντισυμβαλλόμενοι στην αγορά είναι ικανοί να αντικαταστήσουν κάποια ελλειπή στοιχεία ή διαδικασίες και να συνεχίζει να παράγει αγαθά και υπηρεσίες, εισάγει κριτήρια να βοηθήσει τις εταιρείες να αξιολογήσουν εάν οι αποκτώμενες δραστηριότητες είναι ουσιαστικές, περιορίζει τον ορισμό της επιχειρηματικής οντότητας και των παραγόμενων αγαθών ή υπηρεσιών και εισάγει ένα προαιρετικό τεστ συγκέντρωσης εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις πρέπει να εφαρμοστούν σε συναλλαγές που έχουν γίνει κατά την ή μεταγενέστερα της αρχής της πρώτης περιόδου αναφοράς της 1 Ιανουαρίου 2020. Συνεπώς, οι εταιρείες δεν πρέπει να επαναξιολογήσουν τις αντίστοιχες συναλλαγές που έχουν πραγματοποιήσει σε προηγούμενες περιόδους αναφοράς. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

Ορισμός του Ουσιώδους– Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8 (σε ισχύ για τον Όμιλο από την 1 Ιανουαρίου 2020). Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 *Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων* και ΔΛΠ 8 *Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές σε λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη*, για να εναρμονίσει τον ορισμό του «ουσιώδους» σε όλα τα πρότυπα και να αποσαφηνίσει συγκεκριμένες πτυχές του ορισμού. Ο νέος ορισμός αναφέρει ότι «η πληροφορία είναι ουσιώδης, εάν παραλείποντας την, παραποιώντας την, ή παρεμποδίζοντας την, θα μπορούσε να επηρεαστούν οι αποφάσεις των γενικών χρηστών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση αυτές τις Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες περιέχουν οικονομικές πληροφορίες για μία οντότητα. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι το ουσιώδες εξαρτάται από την φύση ή την σημαντικότητα της πληροφορίας ή και από τα δύο. Μία οντότητα θα πρέπει να αξιολογήσει εάν μία πληροφορία μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες είναι ουσιώδης στο πλαίσιο των Οικονομικών Καταστάσεων.

Εννοιολογικό Πλαίσιο Τον Μάρτιο του 2018, το IASB εξέδωσε μια αναθεωρημένη έκδοση του Εννοιολογικού Πλαισίου για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά (το «Πλαίσιο»), που θα έχει ισχύ για τις χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μετά. Το Πλαίσιο καθορίζει τις θεμελιώδεις έννοιες της χρηματοοικονομικής αναφοράς που καθοδηγούν το IASB στην ανάπτυξη των ΔΠΧΑ. Το Πλαίσιο στηρίζει τα υπάρχοντα Πρότυπα αλλά δεν τα αντικαθιστά. Οι συντάκτες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων χρησιμοποιούν το Πλαίσιο ως σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη λογιστικών πολιτικών στις σπάνιες περιπτώσεις όπου μια συγκεκριμένη επιχειρηματική συναλλαγή δεν καλύπτεται από τα υπάρχοντα ΔΠΧΑ. Το IASB και η Επιτροπή Διερμηνειών ΔΠΧΑ θα αρχίσουν να χρησιμοποιούν το νέο Πλαίσιο άμεσα στην ανάπτυξη νέων ή στην τροποποίηση υφιστάμενων ΔΠΧΑ και διερμηνειών. Ο Όμιλος αξιολογεί επί του παρόντος την επίδραση του τροποποιημένου Πλαισίου στις λογιστικές του πολιτικές.

2.4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Κατά τη σύνταξη των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι σημαντικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές που διενεργήθηκαν από την Διοίκηση σε σχέση με την εφαρμογή των λογιστικών αρχών του Ομίλου και τις κύριες πηγές αβεβαιότητας εκτιμήσεων ήταν παρόμοιες με αυτές που εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες καταναλωτές, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (με ετήσιο τζίρο μέχρι €2,5 εκατ.) εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης. Η Τράπεζα, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής ευρύ φάσμα δανειακών, καταθετικών και επενδυτικών προϊόντων, καθώς επίσης και άλλα παραδοσιακά προϊόντα και υπηρεσίες.

Επιχειρηματικής και Επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων και τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης

Προκειμένου (α) να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τα δάνεια σε καθυστέρηση, τα μη εξυπηρετούμενα και τα καταγγελλόμενα δάνεια και (β) να υπάρξει πλήρης συμμόρφωση με την Πράξη 42/30.5.2014 και Πράξη 47/9.2.2015 της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ και τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών (άρθρο 1 παρ.2 ν. 4224/2013), η Τράπεζα συνέστησε ειδική επιχειρησιακή μονάδα εταιρικών πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης στην οποία μεταφέρθηκε το αντίστοιχο χαρτοφυλάκιο.

Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες θεματοφυλακής, υπηρεσίες private equity καθώς και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Ο Όμιλος προσφέρει ευρύ φάσμα ασφαλιστικών προϊόντων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» («ΑΕΕΓΑ») και άλλων θυγατρικών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Από την 30 Ιουνίου 2017, η ΑΕΕΓΑ ταξινομήθηκε στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες (Σημείωση 10).

Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου, περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως χορήγηση λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και ανάληψης καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες χρηματοδότησης της ναυτιλίας, επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας, μέσω του δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό. Κατά την 31 Μαρτίου 2019 και την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι εταιρείες Banka Romaneasca S.A. («Romaneasca»), NBG Cyprus και οι δραστηριότητες του καταστήματος του Καΐρου ταξινομήθηκαν στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες.

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ακίνητης περιουσίας, τις ξενοδοχειακές και αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη κατανοημένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου (έσοδα από τόκους δανείων μειωμένης εξασφάλισης, δάνεια προς το προσωπικό κ.λπ.) και συναλλαγές μεταξύ τομέων. Κατά την 31 Μαρτίου 2019, η Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. ταξινομήθηκε στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.3.2019	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης	Χρηματογορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λουπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	105	107	32	31	-	16	(1)	290
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	30	21	1	4	-	3	-	59
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	1	(10)	(2)	119	-	-	(7)	101
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	136	118	31	154	-	19	(8)	450
Άμεσες δαπάνες	(97)	(11)	(3)	(8)	-	(10)	(14)	(143)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(166)	11	(4)	(5)	-	(3)	(106)	(273)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων Φόροι	(127)	118	24	141	-	6	(128)	34
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								30
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(10)
Κέρδη/(ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες					4	20	(3)	21
Κέρδη αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας								41
Αποσβέσεις	16	1	-	1	-	1	4	23
Προβλέψεις και λοιπά έξοδα απομείωσης	123	(19)	(1)	3	-	3	1	110

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

14

Από 1.1 έως 31.3.2018	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης	Χρηματογορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λουπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	109	105	19	10	-	16	31	290
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	27	22	1	6	-	4	-	60
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	4	(8)	(3)	35	-	2	(19)	11
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	140	119	17	51	-	22	12	361
Άμεσες δαπάνες	(106)	(10)	(4)	(8)	-	(11)	8	(131)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(164)	(9)	7	41	-	1	(78)	(202)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων Φόροι	(130)	100	20	84	-	12	(58)	28
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								25
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(10)
Κέρδη / (ζημίες) αναλογούσες σε μετόχους της Τράπεζας					25	(3)	(3)	19
Κέρδη αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας								34
Αποσβέσεις ⁽¹⁾	8	1	-	-	-	1	8	18
Προβλέψεις και λοιπά έξοδα απομείωσης	125	3	(11)	(44)	-	(1)	46	118

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης	Χρηματο- γορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλι- στικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Ενεργητικό ανά τομέα την 31 Μαρτίου 2019								
Ενεργητικό	15.253	11.846	1.725	9.197	-	2.464	11.274	51.759
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	5.275
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.300	1.910	1.973	7.183
Σύνολο ενεργητικού								64.217
Παθητικό ανά τομέα την 31 Μαρτίου 2019								
Παθητικό	35.053	2.572	128	7.205	-	1.872	6.662	53.492
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	15
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	2.398	1.744	794	4.936
Σύνολο παθητικού								58.443
Ενεργητικό ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2018								
Ενεργητικό	15.597	11.446	1.773	7.106	-	2.422	16.262	54.606
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	5.268
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.156	2.045	20	5.221
Σύνολο ενεργητικού								65.095
Παθητικό ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2018								
Παθητικό	34.543	2.706	191	9.934	-	1.921	6.047	55.342
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	23
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	2.342	1.750	-	4.092
Σύνολο παθητικού								59.457

15

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος	
	31.03.2019	31.03.2018
α. Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	86	119
Καθαρή ζημία από τροποποίηση συμβατικών όρων	17	-
	103	119
β. Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων		
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους	3	(45)
	3	(45)
γ. Λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης		
Απομείωση υπεραξίας / συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και θυγατρικές	1	-
Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και λοιπές προβλέψεις	3	44
	4	44
Σύνολο	110	118

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Κόστος αναδιάρθρωσης

Τα έξοδα αναδιοργάνωσης περιλαμβάνουν €94 εκατ. εκτιμώμενο κόστος του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου για το 2019, του οποίου οι όροι ανακοινώθηκαν στους εργαζομένους της Τράπεζας την 10 Μαΐου 2019.

Τα έξοδα αναδιοργάνωσης περιλαμβάνουν, επίσης, €7 εκατ. άμεσα έξοδα σχετικά με την αναδιοργάνωση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Φόροι

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος	
	31.03.2019	31.03.2018
Φόροι περιόδου	(3)	(3)
Αναβαλλόμενοι φόροι	(1)	-
Φόροι	(4)	(3)

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Τράπεζας για τις χρήσεις 2019 και 2018 ανέρχεται σε 29%. Σύμφωνα με το νόμο 4603/2019, ο συντελεστής παρακράτησης φόρου επί μερισμάτων που διανέμονται μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 μειώνεται από 15% σε 10%.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 21.

Σύμφωνα με το ν. 4579/2018, σε ισχύ από το 2019, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων, πλην των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώνεται σταδιακά κατ' έτος ως ακολούθως:

- 28% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019,
- 27% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020,
- 26% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021, και
- 25% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και επόμενα.

Ο συντελεστής φόρου εισοδήματος για τα πιστωτικά ιδρύματα παραμένει 29%.

Απαιτήσεις από παρακρατούμενους φόρους σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια

Οι απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος περιλαμβάνουν απαιτήσεις από παρακρατούμενους φόρους €203 εκατ. που αφορούν τα οικονομικά έτη 2009, 2011, 2012 και 2013 (δηλαδή, τις χρήσεις 2008, 2010, 2011 και 2012), τις οποίες η Τράπεζα απαιτεί από το Ελληνικό Δημόσιο. Την 29 Μαρτίου 2019, ψηφίστηκε και εισήχθη στη νομοθεσία περί Φορολογίας Νομικών Προσώπων τροπολογία μέσω του νόμου 4605 (άρθρο 93, παρ. 1 & 2), η οποία αποσαφηνίζει το καθεστώς των παρακρατούμενων φόρων για τις τράπεζες. Συγκεκριμένα, (α) φόροι €41 εκατ., οι οποίοι παρακρατήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8, του άρθρου 12, του ν.2238/1994, θα συμψηφίζονται κατά προτεραιότητα με υποχρέωση φόρου εισοδήματος, όταν προκύψει και στην έκταση που ο φόρος εισοδήματος είναι επαρκής για τον ως άνω συμψηφισμό, (β) παρακρατούμενοι φόροι €162 εκατ., οι οποίοι υπόκεινται στις διατάξεις της παρ. 6, του άρθρου 3, του ν.4046/2012 και οι οποίοι δεν συμψηφίστηκαν εντός 5 ετών, συμψηφίζονται σε ισόποσες ετήσιες δόσεις, εντός 10 ετών, με φορολογικές υποχρεώσεις της Τράπεζας, αρχής γενομένης από την 1 Ιανουαρίου 2020.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή

	Όμιλος	
	Από 1.1 έως 31.03.2019	31.03.2018
Κέρδη/(ζημίες) αναλογούσες στους μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	20	15
Κέρδη/(ζημίες) αναλογούσες στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	20	15
Κέρδη/(ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	21	19
Κέρδη/(ζημίες) αναλογούσες στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	41	34
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	914.557.568	914.558.240
Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0,02	0,02
Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	0,04	0,04

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

Στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων στις 31 Δεκεμβρίου 2018 περιλαμβάνονταν ποσό €3.273 εκατ. για τη σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων με το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο υποχρεωτικά επιμετρούνταν στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων καθώς απέτυχε στην αξιολόγηση του SPPI. Τον Φεβρουάριο του 2019, η Τράπεζα αντάλλαξε τη σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων με το Ελληνικό Δημόσιο με τρία ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου («ΟΕΔ») λήξης 2023, 2025 και 2026 με συνολική ονομαστική αξία €3.314 εκατ. και εύλογη αξία €3.282 εκατ. Τα ΟΕΔ ταξινομήθηκαν ως διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και επιμετρήθηκαν στο αποσβεσμένο κόστος. Από τη συναλλαγή αναγνωρίστηκε κέρδος €46 εκατ., το οποίο περιλαμβάνει τον αντιλογισμό της αποτίμησης πιστωτικού κινδύνου («CVA») από τη σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων με το Ελληνικό Δημόσιο και την πρόβλεψη για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες στα αποκτηθέντα ΟΕΔ.

17

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	Όμιλος	
	31.03.2019	31.12.2018
Στεγαστικά δάνεια	15.589	15.795
Καταναλωτικά δάνεια	3.062	3.087
Πιστωτικές κάρτες	636	668
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	2.629	3.094
Λιανική τραπεζική	21.916	22.644
Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα	16.892	16.956
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	38.808	39.600
Μείον: Πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(8.751)	(9.466)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	30.057	30.134

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ - Όμιλος

31 Μαρτίου 2019	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Στάδιο 3	Σύνολο
			Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	3.057	5.491	7.041	15.589
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(33)	(185)	(2.757)	(2.975)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	3.024	5.306	4.284	12.614
Καταναλωτικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	1.288	442	1.332	3.062
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(19)	(84)	(1.074)	(1.177)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	1.269	358	258	1.885
Πιστωτικές κάρτες				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	467	14	155	636
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(1)	(154)	(158)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	464	13	1	478
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	426	660	1.544	2.630
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(4)	(77)	(1.147)	(1.228)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	422	583	397	1.402
Επιχειρηματική Τραπεζική				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	10.471	959	4.891	16.321
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(79)	(62)	(3.026)	(3.167)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	10.392	897	1.865	13.154
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	346	28	64	438
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	-	(43)	(46)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	343	28	21	392
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων σε αποσβεσμένο κόστος				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	16.055	7.594	15.027	38.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(141)	(409)	(8.201)	(8.751)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις	15.914	7.185	6.826	29.925
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ				132
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				30.057

18

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών - Όμιλος

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2019	144	428	8.894	9.466
Ζημιές απομείωσης δανείων	(3)	(18)	107	86
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(21)	(21)
Διαγραφές απαιτήσεων και πωλήσεις	-	-	(218)	(218)
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	-	-	(22)	(22)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	(1)	11	10
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(550)	(550)
Υπόλοιπο 31.03.2019	141	409	8.201	8.751

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 31 Μαρτίου 2019 περιλαμβάνουν τις Εταιρείες: Banca Romaneasca, ΑΕΕΓΑ, ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ, ΕΤΕ Κατάστημα Καΐρου, Grand Hotel Α.Ε. και Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. ενώ την 31 Δεκεμβρίου 2018 περιλαμβάνουν τις Εταιρείες: Banca Romaneasca, ΑΕΕΓΑ, ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ, ΕΤΕ Κατάστημα Καΐρου και Grand Hotel Α.Ε. Τα κέρδη και οι ζημίες από τις διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 31 Μαρτίου 2019 περιλαμβάνουν, τις Εταιρείες: Banca Romaneasca, ΑΕΕΓΑ, ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ, ΕΤΕ Κατάστημα Καΐρου και Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. Τα κέρδη ή ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν τις S.A.B.A., Banca Romaneasca, ΑΕΕΓΑ, NBG Albania και αναμορφώθηκαν με τα αποτελέσματα των εταιρειών ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ και ΕΤΕ Κατάστημα Αιγύπτου (οι οποίες ταξινομήθηκαν ως «διακοπείσες δραστηριότητες» τον Δεκέμβριο του 2018) καθώς και με αυτά της Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π., η οποία ταξινομήθηκε ως «διακοπείσες δραστηριότητες» τον Μάρτιο του 2019.

Ειδικότερα:

Banka NBG Albania Sh.A.

Την 2 Φεβρουαρίου 2018, η Τράπεζα υπόγραψε σύμβαση με την American Bank of Investments S.A. («ABI») για την πώληση του συνόλου (100%) της συμμετοχής της στη θυγατρικής της NBG Albania στην Αλβανία. Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε €25 εκατ.

Η πώληση ολοκληρώθηκε την 3 Ιουλίου 2018, ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος της εταιρείας πέρασε στην ABI. Λεπτομέρειες σχετικά με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που πωλήθηκαν, καθώς και του υπολογισμού του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση παρατίθενται στη Σημείωση 43 της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης της 31 Δεκεμβρίου 2018.

The South African Bank of Athens Ltd

Την 22 Δεκεμβρίου 2016, ο Όμιλος υπόγραψε σύμβαση με την εταιρεία AFGRI HOLDING Proprietary Limited («AFGRI»), της οποίας η έδρα βρίσκεται στη Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής, για την πώληση του 99,83% που κατέχει στη θυγατρική εταιρεία S.A.B.A., στη Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής. Το τίμημα για την πώληση της ανωτέρω θυγατρικής ανήλθε σε €18 εκατ. (ZAR 301 εκατ.).

Η πώληση ολοκληρώθηκε την 4 Οκτωβρίου 2018, ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος της εταιρείας πέρασε στην AFGRI. Λεπτομέρειες σχετικά με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που πωλήθηκαν, καθώς και του υπολογισμού του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση παρατίθενται στη Σημείωση 43 της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης της 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»

Την 27 Ιουνίου 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση μεριδίου 75% της θυγατρικής της ΑΕΕΓΑ στην EXIN Financial Services Holding B.V. («EXIN») και τη σύσταση μίας αποκλειστικής σύμβασης bancassurance, η οποία θα διέπει τη διανομή των προϊόντων της ΑΕΕΓΑ μέσω του δικτύου της Τράπεζας.

Ωστόσο, στις 28 Μαρτίου 2018, καταληκτική ημερομηνία εκπλήρωσης καθορισμένων προϋποθέσεων από την πλευρά της EXIN, όπως αυτές αναφέρονται στη σύμβαση αγοράς και πώλησης μεταξύ της Τράπεζας και της EXIN, η Τράπεζα έλαβε γνώση ότι οι ανωτέρω προϋποθέσεις δεν πληρούνται και ως εκ τούτου, αποφάσισε να τερματίσει τη σύμβαση αγοράς και πώλησης την 29 Μαρτίου 2018.

Σε συνέχεια απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και μετά από διαβούλευση με το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ»), η Τράπεζα επανέλαβε τη διαδικασία πώλησης της ΑΕΕΓΑ με τους υπόλοιπους επιλεγμένους υποψήφιους που συμμετείχαν στο τελικό στάδιο της δεσμευτικής προσφοράς τον Μάιο του 2017 και έλαβε επικαιροποιημένη δεσμευτική προσφορά. Ωστόσο, μετά από την εξέταση και αξιολόγηση των διαφόρων πτυχών της δεσμευτικής προσφοράς, συμπεριλαμβανομένης και της βεβαιότητας επιτυχούς ολοκλήρωσης της συναλλαγής, η Τράπεζα αποφάσισε να μην προβεί σε περαιτέρω διαπραγματεύσεις με τον υποψήφιο επενδυτή.

Η Τράπεζα δεσμεύεται στη διερεύνηση εναλλακτικών επιλογών αναφορικά με τις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, όπως συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Η Τράπεζα θεωρεί ότι η πώληση έχει υψηλές πιθανότητες να ευδοκιμήσει και δεδομένου ότι προετοιμάζεται να επανεκκινήσει τη διαδικασία το δεύτερο τρίμηνο του 2019, αναμένει ότι η πώληση θα ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών. Γι' αυτό το λόγο η ταξινόμηση της ΑΕΕΓΑ παραμένει ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Banca Romaneasca S.A.

Την 26 Ιουλίου 2017, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση με την OTP Bank Romania («OTPR») για την πώληση του συνόλου (99,28%) της συμμετοχής της στη θυγατρικής της Banca Romaneasca στη Ρουμανία.

Εντούτοις, την 19 Μαρτίου 2018 η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι η Κεντρική Τράπεζα Ρουμανίας («ΚΤΡ») απόρριψε την αίτηση της OTPR για την απόκτηση του 99,28% της Banca Romaneasca. Η έγκριση της OTPR ως νέου μετόχου της BROM από την ΚΤΡ ήταν απαραίτητη

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Η Σύμβαση Πώλησης μεταξύ της Τράπεζας και της ΟΤΡΡ τερατίστηκε την 13 Απριλίου 2018.

Μετά την απόρριψη από την ΚΤΡ, η Τράπεζα, τον Ιούνιο του 2018, ξεκίνησε νέα διαδικασία πώλησης προσεγγίζοντας ένα ευρύ φάσμα υποψήφιων αγοραστών και τον Δεκέμβριο του 2018 έλαβε δεσμευτικές προσφορές. Η Τράπεζα αναμένει ότι η πώληση θα ολοκληρωθεί εντός των επόμενων 12 μηνών. Γι' αυτό το λόγο η ταξινόμηση της Banca Romaneasca παραμένει ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Το τίμημα της πώλησης αναμένεται να είναι χαμηλότερο της λογιστικής αξίας της εταιρείας κατά συνέπεια σε επίπεδο Ομίλου αναγνωρίστηκε σωρευτική ζημία απομείωσης €85 εκατ. (31.12.2018: €110 εκατ.).

Grand Hotel Summer Palace A.E.

Την 18 Οκτωβρίου 2018 η Τράπεζα ανακοίνωσε την έναρξη της διαδικασίας πώλησης του συνόλου της κατά 100% συμμετοχής στη θυγατρική εταιρεία Grand Hotel Summer Palace A.E. ("Grand Hotel") μέσω ανοιχτού πλειοδοτικού διαγωνισμού με κλειστές προσφορές τη 10 Δεκεμβρίου 2018. Με την ολοκλήρωση της προαναφερόμενης διαδικασίας η Τράπεζα σύναψε, την 14 Ιανουαρίου 2019, σύμβαση πώλησης με τον πλειοδότη του διαγωνισμού, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ MITSIS COMPANY A.E., για την πώληση του 100% συμμετοχής της στη Grand Hotel. Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε €50 εκατ.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 5 Απριλίου 2019 ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος του Grand Hotel πέρασε στην ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ MITSIS COMPANY A.E.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ

Η πώληση της ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΚΥΠΡΟΣ) ΛΤΔ («ΕΤΕ Κύπρου») είναι μία υποχρέωση της Τράπεζας που απορρέει από το τροποποιημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό της Συμβούλιο την 4 Δεκεμβρίου 2015. Η διαδικασία πώλησης της ΕΤΕ Κύπρου ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2018 και η Τράπεζα, δεδομένου ότι η διαδικασία είναι σε προχωρημένο στάδιο, αναμένει ότι θα ολοκληρωθεί εντός των επόμενων 12 μηνών.

Το τίμημα της πώλησης αναμένεται να είναι χαμηλότερο της λογιστικής αξίας της εταιρείας κατά συνέπεια κατά την ταξινόμηση της εταιρείας ως προοριζόμενης προς πώληση αναγνωρίστηκε σωρευτική ζημία απομείωσης €39 εκατ., σε επίπεδο Ομίλου (31.12.2018: €39 εκατ.). Η ΕΤΕ Κύπρου έχει ταξινομηθεί ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Δίκτυο Καταστήματος Αιγύπτου

Η πώληση της ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ («ΕΤΕ Αιγύπτου») είναι μία υποχρέωση της Τράπεζας που απορρέει από το τροποποιημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης. Την 31 Ιανουαρίου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφάσισε να υποβάλλει αίτηση στην Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου, σύμφωνα με τους τοπικούς εποπτικούς κανόνες, για την εκκίνηση της διαδικασίας πώλησης.

Η αίτηση, τελικά, υποβλήθηκε τον Μάρτιο του 2018, η έγκριση χορηγήθηκε τον Ιούλιο του 2018 και η διαδικασία πώλησης ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2018.

Το τίμημα της πώλησης αναμένεται να είναι χαμηλότερο της λογιστικής αξίας της εταιρείας κατά συνέπεια, κατά την ταξινόμηση της ΕΤΕ Αιγύπτου ως «Προοριζόμενης προς πώληση», αναγνωρίστηκε σωρευτική ζημία απομείωσης €16 εκατ., σε επίπεδο Ομίλου (31.12.2018: €9 εκατ.).

Την 2 Μαΐου 2019 η Τράπεζα υπόγραψε οριστική συμφωνία με την Bank Audi SAE για την πώληση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ΕΤΕ Αιγύπτου αναμένει ότι η πώληση θα ολοκληρωθεί εντός των επόμενων 12 μηνών, για το λόγο αυτό η ΕΤΕ Αιγύπτου ταξινομήθηκε ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες». Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται στις εγκρίσεις των Κεντρικών Τραπεζών Αιγύπτου και Λιβάνου.

Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π.

Στις 29 Μαρτίου 2019 η Τράπεζα έλαβε από την εταιρία "Invel Real Estate (Netherlands) II B.V. (εφεξής "Invel", Ειδοποίηση για την άσκηση του Δικαιώματος Αγοράς Μετοχών για την απόκτηση της συμμετοχής της Τράπεζας στην Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π. («Παναγία»), σύμφωνα με τη Συμφωνία Μετόχων η οποία είχε συναφθεί μεταξύ της ΕΤΕ και των εταιρειών INVEL, Invel Real Estate Partners Greece L.P., Invel Real Estate Partners Greece SAS, Invel Real Estate Partners Two Limited και Παναγία. Σύμφωνα με τους σχετικούς όρους της Συμφωνίας Μετόχων, τα νομικά πρόσωπα που ορίσθηκαν και εξουσιοδοτήθηκαν σχετικά για την άσκηση του δικαιώματος αυτού, από την INVEL, δηλαδή οι εταιρίες "Invel Real Estate B.V.", και, CL Hermes Opportunities, L.P., θα αποκτήσουν τη συμμετοχή της ΕΤΕ στην Εθνική Παναγία ΑΕΕΑΠ έως την 30 Μαΐου 2019 στη τιμή εξάσκησης των €4.684 ανά μετοχή. Το συνολικό ποσό που θα καταβληθεί ως τίμημα για τη συμμετοχή της ΕΤΕ στην Παναγία (αφορά 83.438.113 μετοχές, 32,66%) ανέρχεται σε €391 εκατ.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι παρά την συμβατική λήξη της Συμφωνίας Μετόχων κατά την 31 Μαρτίου 2019, η ΕΤΕ θα εξακολουθεί να ασκεί τον έλεγχο στην Παναγία (σύμφωνα με τις προβλέψεις της εφαρμοστέας νομοθεσίας και τους όρους της Συμφωνίας Μετόχων) έως και το χρονικό σημείο της ολοκλήρωσης της πώλησης του ποσοστού συμμετοχής της ΕΤΕ καθώς και της λήψης των

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

σχετικής απαιτούμενων αποφάσεων από τα αρμόδια εταιρικά όργανα της Πανγαία αναφορικά με το θέμα αυτό. Για το λόγο αυτό την 31 Μαρτίου 2019 η Πανγαία ταξινομήθηκε ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες⁽¹⁾

Εκατ. €	Όμιλος Από 1.1.	
	31.03.2019	31.03.2018
Καθαρά έσοδα από τόκους	21	26
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	-	1
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	18	24
Λοιπά έσοδα	18	16
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	57	67
Λειτουργικά έξοδα	(52)	(45)
Προβλέψεις και ζημιές απομείωσης	19	(4)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	24	18
Φόροι	(3)	1
Κέρδη/(ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	21	19
Συνολικό κέρδος/(ζημιά) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (αναλογούνται στους μετόχους της Τράπεζας)	21	19

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει τις Banca Romaneasca, NIC, NBG Cyprus Ltd, NBG Pangaea REIC και NBG Cairo branch ενώ η συγκριτική περίοδος περιλαμβάνει επιπλέον τις S.A.B.A. και NBG Albania.

Εκατ. €	31.03.2019	31.03.2018
Ταμειακές Ροές από διακοπείσες δραστηριότητες		
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	27	14
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες	(57)	(143)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	100	24
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές)	70	(105)

Ανάλυση των περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση και των υποχρεώσεων σχετιζόμενων με τα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Ενεργητικό	Όμιλος	
	31.03.2019 ⁽¹⁾	31.12.2018 ⁽²⁾
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	194	227
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	390	299
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	64	64
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	1
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.377	1.217
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	2.610	2.494
Ακίνητα επενδύσεων	989	90
Συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	30	16
Ενσώματα πάγια στοιχεία	787	141
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	118	125
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	476	455
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	23	19
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	118	67
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	6	6
Σύνολο ενεργητικού	7.183	5.221
Παθητικό		
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	10	11
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	-
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.594	1.590
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	415	-
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	318	-
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.244	2.210
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	22	1
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	65	66
Φόρος εισοδήματος	3	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	264	214
Σύνολο παθητικού	4.936	4.092

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των ΑΕΕΓΑ, Banca Romaneasca, NBG Cairo Branch, NBG Cyprus Ltd, ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ ΑΕΕΑΠ και Grand Hotel Summer Palace A.E.

⁽²⁾ Περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των ΑΕΕΓΑ, Romaneasca, NBG Cairo branch, NBG Cyprus Ltd και Grand Hotel Summer Palace A.E.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Οι «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα» περιλαμβάνουν κυρίως τη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ποσού €2,25 δισ., τις καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή *repos* ποσού €2,2 δισ. και τις λοιπές καταθέσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων ποσού €1,3 δισ., (31 Δεκεμβρίου 2018: €2,25 δισ., €4,1 δισ. και €1,3 δισ., αντίστοιχα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Υποχρεώσεις προς πελάτες

	Όμιλος	
	31.03.2019	31.12.2018
Καταθέσεις:		
Ιδιωτών	32.028	31.866
Επιχειρήσεων και ελευθέρων επαγγελματιών	5.835	6.102
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	4.637	5.059
Σύνολο	42.500	43.027
	Όμιλος	
	31.03.2019	31.12.2018
Καταθέσεις:		
Ταμειυτηρίου	19.440	19.449
Τρεχούμενοι & Όψεως	9.478	9.142
Προθεσμίας	12.829	13.640
Λοιπές	742	785
	42.489	43.016
Καταθέσεις πελατών υπό μορφή <i>repos</i>	11	11
	11	11
Σύνολο	42.500	43.027

Στις καταθέσεις προθεσμίας περιλαμβάνονται προϊόντα καταθέσεων με ενσωματωμένα ένα ή περισσότερα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Ο Όμιλος έχει προσδιορίσει τις καταθέσεις αυτές ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Τα ποσά αυτά ανέρχονται την 31 Μαρτίου 2019 σε €911 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €1.043 εκατ.).

22

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

Την 11 Ιανουαρίου 2019, η Τράπεζα προέβη σε μερική ακύρωση €100 εκατ. καλυμμένων ομολογιών της Σειράς 9 και επομένως το υπόλοιπο της εν λόγω Σειράς την 31 Μαρτίου 2019 ανερχόταν σε €500 εκατ., το οποίο διακρατήθηκε από την Τράπεζα και χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ.

Την 12 Φεβρουαρίου 2019, τα υπόλοιπα €100 εκατ. καλυμμένων ομολογιών της Σειράς 8, τα οποία αρχικά είχε διακρατήσει η ίδια η Τράπεζα, τα αγόρασε η ΕΙΒ και επομένως το υπόλοιπο της Τράπεζας που κατείχε η ΕΙΒ την 31 Μαρτίου 2019 ανερχόταν σε €200 εκατ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά του Ομίλου, στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει την πιθανή ζημία, επειδή οι αγωγές μπορεί να διαρκέσουν πολλά χρόνια, πολλές από τις αγωγές βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την πιθανότητα της τελικής έκβασης, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την έκβαση των εκκρεμών προσφυγών και υπάρχουν σημαντικά ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν. Ωστόσο, κατά την άποψη της Διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές δικαστικές αποφάσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην ενοποιημένη ή ατομική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, κατάσταση αποτελεσμάτων και κατάσταση ταμειακών ροών. Παρόλα αυτά, το ποσό των προβλέψεων που έχει σχηματισθεί από τον Όμιλο κατά την 31 Μαρτίου 2019 για επίδικες απαιτήσεις ανέρχεται σε €67 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €67 εκατ.).

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

Οι χρήσεις των ετών 2011-2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τη Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α Ν.4174/13 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 27 Ιουλίου 2012, 27 Σεπτεμβρίου 2013, 10 Ιουλίου 2014, 30 Οκτωβρίου 2015, 30 Σεπτεμβρίου 2016 και 23 Οκτωβρίου 2017 αντίστοιχα. Η χρήση 2017 έχει ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία, PwC Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών η οποία διενεργεί και τον τακτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και η σχετική έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης, η οποία δεν είχε παρατηρήσεις, εκδόθηκε την 26 Οκτωβρίου 2018. Ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2018 από την PwC Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί και να εκδοθεί η έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης, προς το τέλος Ιουνίου 2019.

Το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος μέχρι και τη χρήση 2012 παραγράφηκε την 31/12/2018. Περαιτέρω, η χρήση 2013 για την οποία η Εταιρεία, όπως προαναφέρθηκε, έλαβε φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς παρατηρήσεις, σύμφωνα με την ΠΟΛ1159/2011, καθίσταται περαιωμένη φορολογικά λόγω παρέλευσης 18μήνης περιόδου από την ημερομηνία ανάρτησης του πιστοποιητικού. Ωστόσο, σύμφωνα με την Απόφαση 1680/2018 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, δε θα πρέπει να θεωρείται προσωρινά παραγεγραμμένη αναφορικά με τη διενέργεια ελέγχου η χρήση 2013, μέχρι τουλάχιστον την επίλυση του θέματος από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Για τα φορολογικά έτη 2014 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016 δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο. Ωστόσο, εκτιμάται από τη Διοίκηση της Εταιρείας ότι τα αποτελέσματα από τέτοιους μελλοντικούς ελέγχους από τις φορολογικές αρχές, αν τελικά πραγματοποιηθούν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

Πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στη Σημείωση 21.

γ. Δανειακές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοπιστωτικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της συμφωνίας. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση αφορούν τη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή του συναλλασσόμενου, με τον οποίο ο πελάτης της Τράπεζας έχει συνάψει τη συμφωνία. Οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν σε δεσμεύσεις υπό όρους, και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθεις χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοπιστωτικού μέσου που αφορά σε εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημιές που αντιμετωπίζει ο Όμιλος αντιπροσωπεύεται από την ονομαστική αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος ακολουθεί την ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθεί για τους εντός ισολογισμού κινδύνους.

	Όμιλος	
	31.03.2019	31.12.2018
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	2.972	2.760
Δικαιούχοι ενέγγυων πιστώσεων προς εκτέλεση	224	279
Σύνολο	3.196	3.039

Οι συνολικές εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια περιλαμβάνουν την 31 Μαρτίου 2019 ποσό €6.129 εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2018: €6.350 εκατ.). Οι εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις και εγκεκριμένα πιστωτικά όρια, την 31 Μαρτίου 2019, δεν περιλαμβάνουν ποσά που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπεται αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

δ. Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος	
	3.806	5.138
Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού		

Την 31 Μαρτίου 2019, ο Όμιλος έχει δεσμεύσει κυρίως για σκοπούς χρηματοδότησης από την ΕΚΤ, από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και από άλλες κεντρικές τράπεζες τα παρακάτω στοιχεία:

- χρεωστικούς τίτλους του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου λογιστικής αξίας €1.148 εκατ.
- δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ύψους €979 εκατ. και
- καλυμμένες ομολογίες ονομαστικής αξίας €1.679 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ύψους €2.624 εκατ.
- Πλέον των δεσμευμένων στοιχείων που απεικονίζονται στον παραπάνω πίνακα, κατά την 31 Μαρτίου 2019 ο Όμιλος ενεχυρίασε περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ύψους €318 εκατ. λόγω εγγύησης έναντι κινδύνου αθέτησης πληρωμής του Ελληνικού Δημοσίου, όπως επίσης έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου ποσού €343 εκατ. για σκοπούς χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών.
- Επιπλέον, ο Όμιλος έχει λάβει στοιχεία ενεργητικού από τρίτους που μπορούν να πωληθούν ή να χρησιμοποιηθούν ως ενέχυρο, τα οποία δεν αναγνωρίζονται στον ισολογισμό αλλά διακρατούνται ως εξασφάλιση. Η εύλογη αξία αυτών των στοιχείων του ενεργητικού που χρησιμοποιήθηκαν ως ενέχυρο για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ήταν €1.965 εκατ. για τον Όμιλο.

ε. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

	Όμιλος	
	31.12.2018	
Έως ένα (1) έτος		24
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη		35
Πέραν των πέντε (5) ετών		137
Σύνολο		196

24

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & Ίδιες μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο-Κοινές Μετοχές

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 31 Μαρτίου 2019 και την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν σε 914.715.153 ονομαστικής αξίας 3,00 Ευρώ ανά μετοχή.

Ίδιες Μετοχές

Οι συναλλαγές των ιδίων μετοχών διενεργούνται από τη θυγατρική εταιρεία Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. και συνοψίζονται ως ακολούθως:

	Όμιλος	
	Αριθμός Μετοχών	Εκατ. €
Την 1 Ιανουαρίου 2018	503.772	1
Αγορές	55.802.511	33
Πωλήσεις	(55.932.483)	(34)
Την 31 Δεκεμβρίου 2018	373.800	-
Αγορές	5.298.056	7
Πωλήσεις	(5.616.356)	(7)
Την 31 Μαρτίου 2019	55.500	-

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου

Όμιλος	Από 1.1 έως 31.03.2019			Από 1.1 έως 31.03.2018		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ")	113	(8)	105	22	(4)	18
(Κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(54)	-	(54)	(18)	(21)	(39)
Αναγνώριση απομείωσης χρεωστικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	1	-	1	1	-	1
Επενδύσεις σε χρεώγραφα	60	(8)	52	5	(25)	(20)
Συναλλαγματικές διαφορές	5	-	5	(7)	-	(7)
Αντιστάθμιση ταμειακών ρών	-	-	-	(1)	-	(1)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	65	(8)	57	(3)	(25)	(28)
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	13	-	13	2	-	2
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	13	-	13	2	-	2
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	78	(8)	70	(1)	(25)	(26)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη για την περίοδο που έληξε την 31 Μαρτίου 2019 και την 31 Μαρτίου 2018 καθώς και τα σημαντικά εκκρεμή υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές κατά την 31 Μαρτίου 2019 και την 31 Δεκεμβρίου 2018 παρατίθενται παρακάτω.

α. Συναλλαγές του Ομίλου με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη και εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού από τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν συναλλαγές με τον Όμιλο.

Όλα τα δάνεια προς τα συνδεδεμένα μέρη (i) χορηγήθηκαν υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο, (ii) περιλάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων του επιτοκίου και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και (iii) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνηθες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Η κατάσταση με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθεται στη Σημείωση 1.

Κατά την 31 Μαρτίου 2019, το ύψος των δανείων, των καταθέσεων/υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών ανήλθαν, σε επίπεδο Ομίλου, σε €2 εκατ., €7 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2018: €4 εκατ., €8 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα).

Οι συνολικές απολαβές σε συνδεδεμένα μέρη ανήλθαν σε €2 εκατ. (31 Μαρτίου 2018: €2 εκατ.) για τον Όμιλο, περιλαμβάνοντας κυρίως βραχυπρόθεσμες παροχές και ιδιαίτερα μισθούς και ασφαλιστικές εισφορές.

β. Συναλλαγές με θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες καθότι οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Όμιλος	
	31.03.2019	31.12.2018
Απαιτήσεις	17	17
Υποχρεώσεις	8	11
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	1	1
	Από 1.1 έως	
	31.03.2019	31.03.2018
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	1	-

γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Το σύνολο των απαιτήσεων για τον Όμιλο, την 31 Μαρτίου 2019, από τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €746 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €747 εκατ.). Για τις απαιτήσεις αυτές ο Όμιλος αναγνώρισε πρόβλεψη €742 εκατ. (31 Μαρτίου 2018: €727 εκατ.).

Το σύνολο των υποχρεώσεων για τον Όμιλο, την 31 Μαρτίου 2019, προς τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €124 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €135 εκατ.).

δ. Συναλλαγές με ΤΧΣ

Λαμβάνοντας υπόψη το νόμο του ΤΧΣ, το Πλαίσιο Συνεργασίας ("RFA") μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το οποίο υπογράφηκε το Δεκέμβριο 2015, και το γεγονός ότι το ΤΧΣ κατέχει το 40,39% των κοινών μετοχών της Τράπεζας, εκ των οποίων 38,92% είναι με πλήρη δικαιώματα ψήφου, καθώς επίσης ότι το ΤΧΣ εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, το ΤΧΣ θεωρείται συνδεδεμένο μέρος του Ομίλου. Εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές με το ΤΧΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013 (γνωστά ως CRD IV και CRR αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΥ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη από την 1 Ιανουαρίου 2014 και λαμβάνοντας υπόψη ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΥ) 575/2013 ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process "SREP"), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ και η απόφαση για τις πρόσθετες απαιτήσεις είναι προσαρμοσμένη στο ατομικό προφίλ της κάθε τράπεζας.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το 2019 και το 2018 του Πυλώνα Ι & ΙΙ για τον Όμιλο:

	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1		Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις	
	2019	2018	2019	2018
Πυλώνας Ι	4,5%	4,5%	8,0%	8,0%
Πυλώνας ΙΙ	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου	2,5%	1,875%	2,5%	1,875%
Απόθεμα ασφαλείας O-SII	0,25%	0,00%	0,25%	0,00%
Σύνολο	10,25%	9,375%	13,75%	12,875%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Όμιλος	
	31.03.2019	31.12.2018
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	15,7%	16,1%
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1)	15,7%	16,1%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	15,8%	16,2%

Νόμος περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Το άρθρο 27Α του Ν.4172/2013, όπως ισχύει, περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων («ΑΦΑ»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις ΑΦΑ προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative ("PSI"), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) από ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση (Tax Credit) έναντι του Ελληνικού Δημόσιου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν.4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν.4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις σωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη Φορολογική πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α και η οποία αφορά την ανωτέρω σωρευμένη πρόβλεψη, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιοδήποτε μεταγενέστερες ειδικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν τις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά τις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε ατομική βάση, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση σε σχέση με την χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Επιπρόσθετα, ο Ν.4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή ρύθμισης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων.

Την 7 Νοεμβρίου 2014 η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Την 31 Μαρτίου 2019, το ποσό των ΑΦΑ που θα ήταν δυνατό να μετατραπεί ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω Νόμου ήταν €4,6 δισ. (2018: €4,6 δισ.). Στη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 δεν ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια για τα δικαιώματα μετατροπής και ως εκ τούτου δεν θα υπάρξει έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής το 2019.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

α. Χρηματοοικονομικά μέσα μη αποτιμημένα στην εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν καταχωρούνται στην εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία.

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

	Λογιστική αξία 31.03.2019	Εύλογη αξία 31.03.2019
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	29.925	29.230
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	6.107	5.602
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	41.589	41.644
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	957	974
	Λογιστική αξία 31.12.2018	Εύλογη αξία 31.12.2018
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	30.001	29.273
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	1.872	1.253
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	41.984	42.040
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.146	1.164
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	268	268

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των ανωτέρω χρηματοοικονομικών μέσων στις 31 Μαρτίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018:

Η λογιστική αξία του ταμείου και των διαθεσίμων με τις κεντρικές τράπεζες, των απαιτήσεων κατά και των υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως και των δεδουλευμένων τόκων, προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών: Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών διενεργείται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται για χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος: Η εύλογη αξία των χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται με τη χρήση τιμών αγοράς ή με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών που βασίζονται σε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς για χρεόγραφα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Υποχρεώσεις προς πελάτες: Η εύλογη αξία καταθέσεων άμεσης ζήτησης και καταθέσεων χωρίς προκαθορισμένη ημερομηνία λήξης προσδιορίζεται ως το πληρωτέο ποσό κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών, βάσει επιτοκίων αγοράς για αντίστοιχα προϊόντα με παρόμοιες ημερομηνίες λήξης.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους εκτιμάται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας και με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις: Η εύλογη αξία των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων υπολογίζεται βάσει τιμών αγοράς ή με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει των προσαυξημένων επιτοκίων του υφιστάμενου κόστους δανεισμού του Ομίλου για αντίστοιχες συμβάσεις.

β. Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου, ανά Επίπεδο εύλογης αξίας, την 31 Μαρτίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018:

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Μαρτίου 2019

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε EAMA	361	204	-	565
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA	15	14	151	180
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	4.302	9	4.312
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	478	1.876	49	2.403
Σύνολο	855	6.396	209	7.460

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε EAMA	-	911	-	911
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	2.588	6	2.596
Σύνολο	2	3.499	6	3.507

31 Δεκεμβρίου 2018

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε EAMA	375	675	-	1.050
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA	156	3.287	159	3.602
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	30	3.753	8	3.791
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	827	1.693	48	2.568
Σύνολο	1.388	9.408	215	11.011

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε EAMA	-	1.043	-	1.043
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	12	2.115	4	2.131
Σύνολο	12	3.158	4	3.174

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που έχουν καταχωρηθεί ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και επιμετρώνται στην εύλογη αξία, στις 31 Μαρτίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018:

Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Μαρτίου 2019

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	5	59	-	64
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	1
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	998	1.127	7	2.132
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	143	135	-	278
Σύνολο	1.146	1.322	7	2.475

Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2018

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3	61	-	64
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	1
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση	1.016	993	6	2.015
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	151	119	-	270
Σύνολο	1.170	1.174	6	2.350

Μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και του Επιπέδου 2

Κατά την 31 Μαρτίου 2019, ένα συγκεκριμένο ομόλογο που έχει εκδοθεί από την Ιταλική Δημοκρατία και περιλαμβάνεται στην κατηγορία διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση, για το οποίο ο Όμιλος έκρινε ότι δεν πληρούσε τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του Επιπέδου 1 που έχει θεσπίσει, έχει μεταφερθεί από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2, σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου για την ιεραρχία εύλογης αξίας. Η λογιστική αξία του ομολόγου που μεταφέρθηκε κατά την 31 Μαρτίου 2019 ήταν €18 εκατ.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, δεν υπήρχαν μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων μεταξύ των Επιπέδων σύμφωνα με την πολιτική ιεράρχησης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου.

Για όλες τις μεταφορές χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων, γίνεται η παραδοχή ότι λαμβάνουν χώρα στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 3 στις 31 Μαρτίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018 περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- (α) Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτιμώνται με μοντέλα αποτίμησης, στα οποία χρησιμοποιούνται και σημαντικά, μη παρατηρήσιμα δεδομένα και περιλαμβάνουν προϊόντα τα οποία βασίζονται στη συσχέτιση μεταξύ διαφόρων δεικτών επιτοκίων. Επίσης, περιλαμβάνουν παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου (CVA) εκτιμήθηκε βάσει σημαντικών, μη παρατηρήσιμων δεδομένων και το ποσό που αντιστοιχεί στο CVA είναι σημαντικό σε σχέση με το σύνολο της εύλογης αξίας του παραγώγου.
- (β) Χρεόγραφα που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για τα οποία τα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου ή για τα οποία χρησιμοποιήθηκαν τιμές από τους εκδότες των χρεογράφων. Επίσης, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις κατά περιπτώσεων που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία αποτιμώνται μέσω της μεθόδου προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνουν μη παρατηρήσιμα στην αγορά περιθώρια πιστωτικού κινδύνου.
- (γ) Συμμετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, μη εισηγμένους σε χρηματιστηριακή αγορά. Η εύλογη αξία τους εκτιμάται βάσει μοντέλων προσεγγίσεων εισοδήματος ή αγοράς, όπου οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιούνται δεν είναι παρατηρήσιμες στην αγορά.

Ο πίνακας κατωτέρω παρουσιάζει τη συμφωνία όλων των αποτιμήσεων του Επιπέδου 3 για την περίοδο που έληξε στις 31 Μαρτίου 2019 και 31 Μαρτίου 2018, συμπεριλαμβανομένων των πραγματοποιηθέντων και μη-πραγματοποιηθέντων κερδών/(ζημιών), που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων.

Μεταφορές προς και από το Επίπεδο 3

Σε κάθε περίοδο αναφοράς, ο Όμιλος διενεργεί διεξοδική ανάλυση της κατηγοριοποίησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε τριμηνιαία βάση. Για τις περιόδους που έληξαν στις 31 Μαρτίου 2019 και 31 Μαρτίου 2018, οι μεταφορές από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους.

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 - Όμιλος

	2019		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	4	48	159
Κέρδη/ζημιές στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(1)	-	(5)
Κέρδη/ζημιές στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Αποπληρωμές	-	-	(3)
Υπόλοιπο 31 Μαρτίου	3	49	151

	2018			
	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	8	8	-	-
Επίπτωση λόγω του ΔΠΧΑ 9	-	(8)	24	185
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	8	-	24	185
Κέρδη/ζημιές στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(9)	-	-	-
Κέρδη/ζημιές στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	-	1	-
Αποπληρωμές	-	-	-	(10)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	13	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Μαρτίου	12	-	25	175

Η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κερδών/(ζημιών) των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, και ανέρχεται σε €(5) εκατ. και μηδέν αντίστοιχα, για την περίοδο που έληξε στις 31 Μαρτίου 2019.

Η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κερδών/(ζημιών) των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, και ανέρχεται σε μηδέν και €(7) εκατ. αντίστοιχα, για την περίοδο που έληξε στις 31 Μαρτίου 2018.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Διαδικασίες Αποτίμησης και Ελέγχου

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει διάφορες διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού υπολογίζεται σε λογική και δίκαιη βάση και έχει δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο ελέγχου ώστε να διασφαλίσει ότι οι εύλογες αξίες επικυρώνονται από μονάδες του Ομίλου που είναι ανεξάρτητες από αυτές που αναλαμβάνουν και τον αντίστοιχο κίνδυνο. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορες πηγές δεδομένων για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες αξιολογούνται μέσω εσωτερικών ανεξάρτητων διαδικασιών, όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων προσδιορίζονται είτε με αναφορά σε χρηματιστηριακές τιμές ενεργών αγορών ή με αναφορά σε προσφορά τιμών από εξωτερικούς διαπραγματευτές ή σε γενικώς παραδεκτά μοντέλα αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων που βασίζονται σε παρατηρήσιμα ή μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα, στις περιπτώσεις που οι δύο πρώτες μέθοδοι δεν είναι διαθέσιμες, καθώς επίσης με αναφορά σε σχετικές παραμέτρους της αγοράς, όπως επιτόκια, μεταβλητότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, συναλλαγματικές ισοτιμίες κλπ.

Επιπρόσθετα ο Όμιλος ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να χρησιμοποιεί τιμές από τρίτους διενεργώντας διαδικασίες επικύρωσης των τιμών στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, ή να χρησιμοποιεί τιμές με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες συναλλαγές δεδομένης της απουσίας ενεργού αγοράς ή παρόμοιων συναλλαγών ή άλλων δεδομένων παρατηρήσιμων στην αγορά. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία έχουν αποτιμηθεί με βάση τις παραπάνω μεθόδους κατηγοριοποιούνται στην χαμηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της εύλογης αξίας (Επίπεδο 3).

Γενικότερα, οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων και των σημαντικών παραδοχών στα μοντέλα αποτίμησης, ελέγχονται και επικυρώνονται από τις ανεξάρτητες μονάδες του Middle Office και της Διαχείρισης Κινδύνων, σε συστηματική βάση.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων προσδιορίζεται με βάση τεχνικές αποτίμησης οι οποίες περιλαμβάνουν μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, μοντέλα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης («option pricing models») ή άλλα κατάλληλα για την κάθε περίπτωση, ευρέως αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης. Επαρκείς διαδικασίες ελέγχου έχουν θεσπιστεί για την επικύρωση αυτών των μοντέλων, σε συστηματική βάση. Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Middle Office παρέχουν το απαραίτητο ελεγκτικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τιμές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων είναι εύλογες και αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες οικονομικές συγκυρίες και τις συνθήκες της αγοράς. Επιπρόσθετα, οι αποτιμήσεις των εξωχρηματιστηριακών (over-the-counter) παραγώγων συγκρίνονται σε ημερήσια βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων, στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων.

Προσαρμογές Αγοράς στις Τιμές Αποτίμησης

Προσαρμογές για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εφαρμόζονται σε όλα τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Προσαρμογές για τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο (own credit risk) εφαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζεται ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου κατά την αποτίμηση των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων. Οι εν λόγω προσαρμογές υπολογίζονται με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ των δύο μερών, και λαμβάνουν υπόψη το διαφορετικό επίπεδο κινδύνου του κάθε αντισυμβαλλομένου στην αποτίμηση αυτών των ροών. Στη διαμόρφωση των εν λόγω προσαρμογών λαμβάνονται υπόψη οι συμφωνίες περιορισμού της έκτασης του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών για παροχή των αναγκαίων αμοιβαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, όπως αυτοί διέπονται και λειτουργούν βάσει των σχετικών συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου, όσο και των συμφωνιών συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 - 31 Μαρτίου 2019

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία (€ εκατ.)	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος μη Παρατηρήσιμων Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	9 11	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη Προεξόφληση ταμειακών ροών	Τιμή Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	93,76 346 bps	100,00 1400 bps
Εξωχρηματιστηριακά Παράγωγα επί επιτοκίων	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	-50,00%	100,00%
Λουπά Παράγωγα	2	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	123 bps	702 bps
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λουπών συνολικών εσόδων	49	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α^1	δ/α^1	δ/α^1
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	133	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	300 bps	650 bps

¹ Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λουπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείπει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρείες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 - 31 Δεκεμβρίου 2018

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία (€ εκατ.)	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος μη Παρατηρήσιμων Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	8 18	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη Προεξόφληση ταμειακών ροών	Τιμή Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	93,76 316 μ.β.	100,00 366 μ.β.
Εξωχρηματιστηριακά Παράγωγα επί επιτοκίων	3	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	-50,00%	100,00%
Λουπά Παράγωγα	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	814 μ.β.	1360 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λουπών συνολικών εσόδων	48	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	133	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	300 μ.β.	650 μ.β.

¹ Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λουπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρείες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

Ανάλυση Ευαισθησίας για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων συμπεριλαμβάνονται δομημένα παράγωγα, για τα οποία μια σημαντική μεταβολή στους συντελεστές μεταβλητότητας ή συσχέτισης μεταξύ δυο μεταβλητών (δηλ. στο βαθμό συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών επιτοκίων ή μεταξύ επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών) ενδεχομένως να επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των μεμονωμένων χρηματοοικονομικών μέσων, όμως η σημαντικότητα και η κατεύθυνση της μεταβολής εξαρτάται από το αν ο Όμιλος κατέχει θέση αγοράς ("long position") ή θέση πώλησης ("short position") στα προϊόντα αυτά, καθώς και από άλλους παράγοντες. Εξαιτίας της περιορισμένης έκθεσης του Ομίλου στα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα, μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στα αποτελέσματα του Ομίλου. Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί επιτοκίων για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου στις περιπτώσεις αυτές εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου.

Στην κατηγορία Λουπά παράγωγα περιλαμβάνονται παράγωγα για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η προσαρμογή CVA καθορίζεται κυρίως από την εσωτερική διαβάθμιση των αντισυμβαλλόμενων. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων των μέσων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία τους για τον Όμιλο.

Η μέθοδος αποτίμησης των δανείων που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνει ως σημαντικό μη παρατηρήσιμο δεδομένο το περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των πελατών. Μια εύλογη μεταβολή στο αντίστοιχο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω δανείων για τον Όμιλο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών

Την 22 Φεβρουαρίου 2019 ο Όμιλος της ΠΑΝΓΑΙΑ απόκτησε το 90% των μετοχών της εταιρεία Vibrana Holdings Ltd., αντί συμβολικού τιμήματος.

Την 28 Μαρτίου 2019 ο Όμιλος της ΠΑΝΓΑΙΑ απόκτησε πλειοψηφική συμμετοχή (60%) στην εταιρεία Aphrodite Hills Resort Limited, στην Κύπρο, αντί τιμήματος €12.291 χιλ.

Την 28 Μαρτίου 2019 ο Όμιλος της ΠΑΝΓΑΙΑ απόκτησε πλειοψηφική συμμετοχή (60%) στην εταιρεία Aphrodite Springs Public Limited, στην Κύπρο, αντί τιμήματος €2.400 χιλ.

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις και των τριών ως άνω εταιρειών περιλαμβάνονται στις γραμμές της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» και «Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση», λόγω της επικείμενης πώλησης της ΠΑΝΓΑΙΑ.

Την 18 Απριλίου 2019 ο Όμιλος της ΠΑΝΓΑΙΑ απόκτησε το 96,82% των μετοχών της εταιρεία The Cyprus Tourism Development Public Company Limited, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου Hilton Cyprus, αντί τιμήματος €54.896 χιλ. Η υπογραφή της οριστικής σύμβασης υπόκειται στη λήψη έγκρισης από την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Ενοποιούμενες Εταιρείες

Θυγατρικές	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος	
			31.03.2019	31.12.2018
Εθνική Χρηματοπιστωτική Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	2013-2018	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	2009-2018	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
Καινοτόμες Επιχειρήσεις Α.Ε. (I-Ven) ^{(1), (4)}	Ελλάδα	2008-2018	100,00%	100,00%
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» ⁽²⁾	Ελλάδα	2013-2018	100,00%	100,00%
Grand Hotel Summer Palace Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	78,04%	78,04%
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π. ⁽²⁾	Ελλάδα	2010-2018	32,66%	32,66%
ΚΑΡΟΛΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	2012-2018	32,66%	32,66%
Probank Α.Ε.Δ.Α.Κ. ⁽¹⁾	Ελλάδα	2013-2018	100,00%	100,00%
I-Bank Direct Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.	Ελλάδα	2009-2018	99,87%	99,87%
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	100,00%	100,00%
Ανάπτυξη Φραγκοκλησιά Ακινήτων Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	-	32,66%	32,66%
Ηρίνα Κτηματική Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	2017-2018	32,66%	32,66%
NBG Malta Holdings Ltd	Μάλτα	2006-2018	100,00%	100,00%
NBG Bank Malta Ltd	Μάλτα	2005-2018	100,00%	100,00%
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	2014-2018	100,00%	100,00%
Bankteco Ε.Ο.Ο.Δ.	Βουλγαρία	2016-2018	100,00%	100,00%
PNG Properties E.A.D. ⁽²⁾	Βουλγαρία	2017-2018	32,66%	32,66%
I&B Real Estate ⁽²⁾	Βουλγαρία	2016-2018	32,66%	32,66%
Banca Romaneasca S.A. ⁽²⁾	Ρουμανία	2013-2018	99,28%	99,28%
NBG Leasing IFN S.A.	Ρουμανία	2013-2018	100,00%	100,00%
S.C. Garanta Asigurari S.A. ⁽²⁾	Ρουμανία	2003-2018	94,96%	94,96%
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	2013-2018	100,00%	100,00%
Egnatia Properties S.A. ⁽²⁾	Ρουμανία	2013-2018	32,66%	32,66%
Stopanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	2014-2018	94,64%	94,64%
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	2014-2018	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ ⁽²⁾	Κύπρος	2006 & 2008-2018	100,00%	100,00%
Εθνική Χρηματοπιστωτική Κύπρου ΛΤΔ ⁽¹⁾	Κύπρος	-	100,00%	100,00%
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	2014-2018	100,00%	100,00%
Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) ΛΤΔ ⁽²⁾	Κύπρος	2004-2018	100,00%	100,00%
Εθνική Γενικών Ασφαλειών Κύπρου ΛΤΔ ⁽²⁾	Κύπρος	2004-2018	100,00%	100,00%
National Insurance Agents & Consultants Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2008-2018	100,00%	100,00%
Quadratix Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2016-2018	32,66%	32,66%
Lasmane Properties Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2016-2018	32,66%	32,66%
CAC Coral Limited	Κύπρος	-	100,00%	100,00%
Aphrodite Hills Resort Limited ⁽²⁾	Κύπρος	2016-2018	19,59%	-
Aphrodite Springs Public Limited ⁽²⁾	Κύπρος	2012-2018	19,59%	-
Vibrana Holdings Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2018	29,39%	-
NBG Asset Management Luxemburg S.A.	Λουξεμβούργο	2018	100,00%	100,00%
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2018	100,00%	100,00%
NBG Private Equity Ltd ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2018	100,00%	100,00%
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2018	100,00%	100,00%
NBG Finance (Dollar) Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2018	100,00%	100,00%
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2018	100,00%	100,00%
Titlos Plc (Special Purpose Entity) ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2016-2018	-	-
Pangaea UK Finco Plc ⁽³⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	32,66%
SINEPIA Designated Activity Company (Special Purpose Entity)	Ιρλανδία	2016-2018	-	-
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	2018	100,00%	100,00%
Nash S.r.l. ⁽²⁾	Ιταλία	2013-2018	32,66%	32,66%
Fondo Picasso ⁽²⁾	Ιταλία	2013-2018	32,66%	32,66%

⁽¹⁾ Υπό εκκαθάριση.

⁽²⁾ Οι εταιρείες Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και οι θυγατρικές της, καθώς και η Banca Romaneasca S.A., η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ, το Grand Hotel Summer Palace Α.Ε., το υποκατάστημα του Καΐρου και η Εθνική Παναγία ΑΕΕΑΠ και οι θυγατρικές της έχουν ταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (Σημείωση 10).

⁽³⁾ Η εταιρεία Pangaea UK Finco Plc ιδρύθηκε τον Μάιο 2018 και εκκαθαρίστηκε στις 8 Ιανουαρίου 2019.

⁽⁴⁾ Η εταιρεία Καινοτόμες Επιχειρήσεις Α.Ε. (I-Ven) εκκαθαρίστηκε στις 7 Μαΐου 2019.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος	
			31.03.2019	31.12.2018
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών	Ελλάδα	2014-2018	20,00%	20,00%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2009-2018	33,36%	33,36%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2014-2018	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2018	39,93%	39,93%
PLANET Α.Ε.	Ελλάδα	2009-2018	36,99%	36,99%
ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2012-2018	21,83%	21,83%
ΣΑΤΟ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΟΥ	Ελλάδα	2014-2018	23,74%	23,74%
ΟΛΓΑΝΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2014-2018	33,60%	33,60%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

- Στις 5 Απριλίου 2019 η ΕΤΕ πώλησε τη συμμετοχή της στην 100% θυγατρική της Grand Hotel Summer Palace Α.Ε. (για περισσότερες πληροφορίες βλ. Σημείωση 10).
- Στις 18 Απριλίου 2019 ο Όμιλος της Εθνική Παναγία απέκτησε στην Κύπρο το 96,82% των μετοχών της εταιρείας The Cyprus Tourism Development Public Company Ltd (για περισσότερες πληροφορίες βλ. Σημείωση 20).
- Στις 10 Μαΐου 2019, η Τράπεζα ανακοίνωσε στους υπαλλήλους της τους όρους του Προγράμματος Εθελούσιας Αποχώρησης (για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. Σημείωση 5).
- Στις 10 Απριλίου 2019, οι Ελληνικές αρχές υπέβαλαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή νέο πακέτο ανάληψης υποχρεώσεων από την ΕΤΕ, περιλαμβανομένων αναθεωρημένων προθεσμιών για την πώληση εναπομεινάντων περιουσιακών στοιχείων ή εναλλακτικών προς πώληση πρόσθετων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και αντισταθμιστικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων δεσμεύσεων αναδιάρθρωσης και παράτασης βασικών υφιστάμενων δεσμεύσεων. Στις 10 Μαΐου 2019, η Επιτροπή εξέδωσε δελτίο τύπου, δηλώνοντας ότι ενέκρινε το νέο πακέτο δεσμεύσεων της Ελλάδας για την Εθνική Τράπεζα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019

34

Ο Όμιλος ανέλυσε την επίδραση του ΔΠΧΑ 16, στα πλαίσια έργου που διενεργήθηκε σε επίπεδο Ομίλου, επί των υφιστάμενων διαδικασιών, συστημάτων, δεδομένων και συμβάσεων και θέσπισε πρόγραμμα υλοποίησης του ΔΠΧΑ 16 («το Πρόγραμμα ΔΠΧΑ 16») για να διασφαλίσει την έγκαιρη και υψηλής ποιότητας εφαρμογή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προτύπου. Το πρόγραμμα ΔΠΧΑ 16 υλοποιήθηκε από τις Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών, Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας, Προμηθειών, Ψηφιακών Καναλιών, Διεθνών Αγορών και Πληροφορικής της Τράπεζας και εποπτευόταν από την Συντονιστική Επιτροπή του έργου. Η Συντονιστική Επιτροπή αποτελούνταν από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του Ομίλου (Πρόεδρος), τον Γενικό Διευθυντή Πληροφορικής του Ομίλου και τους Γενικούς Διευθυντές Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας και Διεθνών Δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Συστάθηκε κεντρική Μονάδα Διαχείρισης Έργου (Project Management Office – PMO) και ορίστηκε Διαχειριστής του Έργου. Η Επιτροπή Ελέγχου ενημερωνόταν τακτικά από τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της διοίκησης σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος ΔΠΧΑ 16, καθώς και τις λογιστικές εκτιμήσεις και πολιτικές που εφαρμόστηκαν.

Επίπτωση από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019, αύξησε τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τα αποτελέσματα εις νέον κατά €136 εκατ., €132 εκατ. και €4 εκατ., αντίστοιχα. Η αναφερθείσα επίπτωση στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνει ποσό €29 εκατ. που αφορά σε οικονομικές οντότητες οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως προοριζόμενες προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες, το οποίο έχει αναγνωρισθεί στα κονδύλια «μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» και «υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση». Σε σχέση με την επίδραση στα εποπτικά κεφάλαια, ο δείκτης CET1 του Ομίλου μειώθηκε κατά περίπου 5 μ.β. την 1 Ιανουαρίου 2019.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει τη συμφωνία των δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 με τις υποχρεώσεις μισθώσεων που αναγνωρίστηκαν κατά την 1 Ιανουαρίου 2019.

Συμφωνία των υποχρεώσεων από μισθώσεις του Ομίλου

	<i>€ εκατ.</i>
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018	196
Επιλογή εξαίρεσης για βραχυχρόνιες μισθώσεις και περιουσιακά στοιχεία χαμηλής αξίας	(1)
Δικαιώματα παράτασης της διάρκειας μίσθωσης που είναι ευλόγως βέβαιο ότι θα εξασκηθούν	13
Ακαθάριστες υποχρεώσεις μισθώσεων κατά την 1 Ιανουαρίου 2019	208
Προεξόφληση	(105)
Υποχρεώσεις μισθώσεων κατά την 1 Ιανουαρίου 2019	103

Οι υποχρεώσεις μισθώσεων προεξοφλήθηκαν σε παρούσα αξία βάσει του οριακού επιτοκίου δανεισμού του Ομίλου κατά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το μεσοσταθμικό επιτόκιο προεξόφλησης ήταν 2,8%.